

РІШЕННЯ

від 22.12.2006. № 161-7/2006

м. Івано-Франківськ

Про Програму розвитку інвестиційної діяльності в Івано-Франківській області на період до 2011 року

Заслухавши та обговоривши Програму розвитку інвестиційної діяльності в Івано-Франківській області на період до 2011 року, враховуючи вимоги Господарського кодексу, законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших нормативно-законодавчих актів, які регулюють норми інвестиційної діяльності в Україні, обласна рада

вирішила:

1. Затвердити Програму розвитку інвестиційної діяльності в Івано-Франківській області на період до 2011 року (додається).
2. Головному управлінню з питань євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій обласної державної адміністрації (В. Квочак) забезпечити виконання Програми.
3. Головному фінансовому управлінню обласної державної адміністрації (Л. Костів), виходячи із можливостей, врахувати бюджетні запити головного управління з питань євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій обласної державної адміністрації (В. Квочак) на виділення коштів для реалізації заходів Програми.
4. Встановити, що бюджетні призначення для реалізації заходів Програми на кожен рік передбачаються щорічно при формуванні обласного бюджету і затверджуються рішенням обласної ради про бюджет на відповідний бюджетний рік.
5. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника голови обласної ради Ю. Романюка і постійну комісію обласної ради з питань бюджету, фінансів, податків та інвестицій (О. Синютка).

Голова обласної ради

Ігор Олійник

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням обласної ради
від 22. 12. 2006. № 161-7/2006

ПРОГРАМА
розвитку інвестиційної діяльності
в Івано-Франківській області
на період до 2011 року

м. Івано-Франківськ
2006 рік

Вступ

Інвестиційна політика Івано-Франківської області реалізовується через відповідні програмні документи. З 2002 року в області діяла Програма сприяння залученню інвестицій, яка базувалась на можливостях області запропонувати потенційним інвесторам в основному вільні виробничі площі. На даному етапі важливим є суттєве поліпшення інфраструктури, надання інвесторам вільних земельних ділянок для розгортання нових виробництв. На розв'язання актуальних проблем і спрямована Програма розвитку інвестиційної діяльності в Івано-Франківській області на період до 2011 року (далі – Програма), яка є основою сучасної політики області у сфері залучення і реалізації інвестицій.

Програма розроблена у відповідності до чинного законодавства і враховує основні вимоги Господарського кодексу, законів України “Про інвестиційну діяльність”, “Про режим іноземного інвестування”, “Про зовнішньоекономічну діяльність”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про інноваційну діяльність”, “Про місцеві державні адміністрації” та інших нормативно-законодавчих актів, які регулюють норми інвестиційної діяльності в Україні. Програма спрямована на реалізацію інвестиційної політики центральних органів державної влади в Україні і базується на основних положеннях Стратегії економічного та соціального розвитку Івано-Франківської області до 2011 року.

Програма є інструментом координації діяльності учасників інвестиційних процесів на території області. Вона спрямована на впровадження ефективної інвестиційної політики обласною та районними державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування і має стати основою для розроблення та впровадження програм розвитку інвестиційної діяльності районів та міст області.

Програму зорієнтовано на проведення активної роботи обласної державної адміністрації на міжнародному і внутрішньому ринку інвестицій, на подолання негативних явищ на місцевому рівні, що стримують надходження капіталу.

Необхідно також зазначити, що тільки поєднання інтересів бізнесу з інтересами області стане основою для взаємовигідного співробітництва.

Основою Програми є система заходів, які будуть щорічно коригуватись, і виконання яких забезпечить сприятливі умови для надходження інвестицій в економіку області.

Мета та основні завдання Програми

Мета Програми полягає у поліпшенні інвестиційного іміджу області, створенні сприятливого і стабільного інвестиційного клімату для забезпечення зростання надходжень інвестицій, в тому числі іноземних, в економіку регіону.

Програма передбачає досягнення таких основних цілей:

- поліпшення інвестиційного іміджу області;
- покращення фізичних умов (інфраструктури) для залучення інвестицій;
- створення системи інвестиційного супроводу та пост-інвестиційної підтримки;
- вдосконалення нормативно-правової бази для поліпшення умов діяльності інвесторів;
- реалізація конкретних інфраструктурних проектів та інші.

Основними завданнями Програми є:

- максимальне спрощення в рамках діючого законодавства дозвільних процедур для інвесторів;
- формування баз даних з необхідними контактами для інвесторів (організації, які надають послуги з підтримки бізнесу, державні та місцеві дозвільні органи, інші державні установи тощо);
- підготовка матеріалів та цільове розповсюдження інформації про регіон та конкретні інвестиційні пропозиції за допомогою сучасних можливостей поширення інформації;
- налагодження контактів та співпраця з професійними іноземними агентствами та іншими організаціями, які представляють інтереси інвесторів чи співпрацюють з ними;
- проведення та участь у заходах з налагодження нових зв'язків з інвесторами (виставкові заходи, форуми, ярмарки, бізнес-зустрічі тощо) з метою пропагування економічного потенціалу та інвестиційних проектів

- представлення області за кордоном шляхом співпраці з професійними промоційними організаціями, які працюють в галузі залучення інвестицій;
- опрацювання можливостей створення на території області індустріальних (промислових) парків;
- пошук і передбачення інвестиційно привабливих ділянок (площадок) у генеральних планах території;
- відведення земельних ділянок для реалізації інвестиційних проектів
- інженерне облаштування ділянок (площадок) з метою створення сприятливих умов для інвесторів;
- створення та підтримка діяльності центру сприяння інвесторам (з метою супроводження інвестиційних проектів, пошуку та обслуговування інвесторів, промоції інвестиційного потенціалу області тощо)
- запровадження конструктивної співпраці з інвесторами, які реалізують пріоритетні для територій проекти; оперативне реагування на їх пропозиції та звернення про перешкоди в їх діяльності тощо.

Стан інвестиційної діяльності в області

Івано-Франківська область за економічними можливостями займає друге місце серед областей західного регіону України, а її частка в загальнодержавному промисловому виробництві становить близько двох відсотків. Область характеризується вищим, порівняно з іншими територіями України, демографічним потенціалом.

На основі вигідного географічного розташування області, розвиненої енергетичної і транспортної інфраструктури, багатих рекреаційних, водних та лісових ресурсів, наявності на її території значних за обсягами родовищ корисних копалин сформовано продуктивні сили Івано-Франківської області, ефективне використання яких дає можливість створювати конкурентноспроможні на міжнародних ринках товари і послуги.

В області є яскраві приклади результативного застосування як вітчизняного, так й іноземного капіталу. Вітчизняні інвестори реалізують низку ефективних проектів у туристичній галузі, машинобудуванні, деревообробці, харчовій та переробній галузях. Постійно зростаючі обсяги коштів населення вкладаються у «зелений» туризм, будівництво, сферу послуг, інші види економічної діяльності.

На сьогодні інвесторами області є також нерезиденти із 42-х країн світу. Основним вектором інвестиційного співробітництва області є європейський: понад дві третини інвестицій надійшло з країн Європейського Союзу.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку області, станом на 01.10.2006 року склав понад 163,7 млн. дол., або 117,9 дол. США на одного жителя. Функціонує понад 400 спільних підприємств.

У промислове виробництво області залучено понад 78% іноземного капіталу. Найпривабливішими для інвесторів на даний час є машинобудування та металообробка, легка, деревообробна та хімічна галузі промисловості, сільське господарство.

Успішно реалізовані проекти переконливо свідчать про привабливість регіону, наявність сприятливих умов для ефективного освоєння інвестицій. Результати роботи підприємств з іноземними інвестиціями показують, що рівень рентабельності вкладеного в економіку області капіталу вищий, ніж у країнах з добре розвинутою ринковою економікою.

Обсяг виробленої продукції на підприємствах з іноземними інвестиціями, частка продукції цих підприємств у загальнообласному показнику постійно зростають. Продукція цих підприємств є експортоорієнтованою. У 2005 році підприємствами з іноземними інвестиціями здійснено понад половину від загальнообласного експорту товарів, досягнуто позитивне сальдо зовнішньої торгівлі в обсязі майже 132 млн. дол. США.

Водночас, існує багато проблем, без вирішення яких неможливо суттєво поліпшити інвестиційний клімат.

Незважаючи на відкриття в деяких містах області «єдиних офісів» для реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності, процес реєстрації та здійснення післяреєстраційних процедур не відповідає вимогам часу.

Головною причиною цього стало громіздке, важкозрозуміле і, таке, що не відповідає вимогам часу, законодавство. Відомства, що надають дозволи, зацікавлені в тому, щоб підприємства сплачували всі платежі за одержання дозволів: дозволи часто видають на короткий термін, після закінчення якого підприємці повинні знову їх одержувати.

Відомчий характер, важкодоступність та суперечливість норм і правил, що служать критерієм при прийнятті рішень про надання дозволів (або відмову в такому наданні); незрозумілість принципів і правил формування вартості процедур надання дозволів, а також неможливість формування на основі чинних нормативних актів чіткого уявлення про всі етапи конкретної дозвільної процедури та кількість структур, що беруть у ній участь, затрати часу і вартість процесу – ось далеко не повний перелік проблем дозвільної системи.

Аналіз чинного законодавства, досвід інших країн та експертні висновки відповідних державних органів показують, що створити нормально функціонуючу систему надання дозволів можна лише на основі її системної реформи. Для цього необхідно:

- ініціювати законодавче визначення переліку видів діяльності, для яких слід отримувати дозволи, оскільки видами діяльності, не вказаними в переліку, підприємці займаються без отримання будь-яких дозволів;

- опрацювати на регіональному рівні і за результатами ініціювати законодавче розділення усіх дозволів на дві групи: одна група – дозволи на діяльність, пов'язану з високим ступенем ризику для здоров'я громадян, безпеки суспільства чи навколишнього середовища; друга група – дозволи, необхідні для здійснення більшості видів діяльності.

Значними є також проблеми транспортної галузі, зокрема:

- стан доріг та автошляхів загального користування, який потребує суттєвого покращення;

- низькою є швидкість переміщення вантажів залізницею, недостатньо розвинені авіаційні вантажні перевезення;

- значний рівень зносу основних транспортних засобів;

- незадовільний технічний стан та технічна озброєність багатьох автотранспортних підприємств;

- вуличні затори, особливо в обласному центрі, слабкорозвинена система паркування та стоянок автотранспорту;

- недостатній рівень інтегрування транспортних технологій з виробничими, торговельними, складськими, митними технологіями;

- неналежне інформаційне забезпечення руху на автомобільних шляхах тощо.

Для вирішення зазначених проблем пріоритетними напрямками розвитку транспортної інфраструктури та зв'язку слід вважати:

- розвиток мережі та поліпшення якості автомобільних доріг;

- розвиток та електрифікація залізничного транспорту;

- освоєння передових форм транспортно-складських та торговельних послуг для завантаження незадіяних потужностей та ефективного використання технічних і технологічних можливостей всіх видів функціонуючої транспортної системи;

- розвиток матеріально-технічної бази через:

- ♦ реалізацію інвестиційних проектів і програм, у т.ч. із залученням кредитів та інших джерел фінансування;

- ♦ оновлення рухомого складу;

- ♦ розвиток авіаційного виду транспорту і використання можливостей Івано-Франківського міжнародного аеропорту тощо.

Мають місце проблеми, які ускладнюють використання земель несільськогосподарського призначення для здійснення підприємницької діяльності. Земельні ділянки несільськогосподарського призначення для здійснення підприємницької діяльності користуються значним попитом. Особливо високим він є в центральній частині міст обласного значення та районних центрах області.

Однак, викуп чи набуття права на користування (оренду) землі, вільних офісних та виробничих приміщень, які належать територіальним громадам, є довготривалою процедурою. Деталізуючи порядок розгляду питань надання земель, місцеві ради здійснюють на

інвестора адміністративний тиск. Він проявляється через додаткові документи, погодження, багаторазовий розгляд вирішення питання депутатами рад та різними комісіями. Непрозорість проявляється у механізмі встановлення місцевими радами ціни викупу землі.

Серед проблем, які ускладнюють використання громадських земель для підприємницької діяльності, є також планувальна та просторова забудова населених пунктів, питання розподілу власності між державою та органами місцевого самоврядування, очікувана адміністративно-територіальна реформа.

Для вирішення проблем доцільно оптимізувати процедури надання в користування (оренду), викупу майна територіальної громади, в тому числі набуття права власності або користування земельними ділянками, запровадити єдиний підхід та порядок.

Однією з пріоритетних в області є туристична галузь. За останні роки спостерігається динаміка зростання кількості туристів та обсягу наданих туристичних послуг, поліпшується їх якість. Швидкими темпами розвивається сільський зелений туризм.

Розроблено Стратегічне розпланування території Івано-Франківської області під туристичну інфраструктуру готельного та придорожного сервісу, яке дасть можливість потенційним інвесторам ефективно вкладати кошти у розвиток інфраструктури. Реалізується низка проектів, якими передбачається розроблення комплексної довготермінової маркетингової стратегії Івано-Франківщини як туристичного регіону; запровадження нових стандартів та процедур підвищення якості туристичних послуг; навчання та підвищення кваліфікації кадрів туристичної індустрії; поліпшення інформаційного забезпечення в галузі тощо.

Здійснюється будівництво та реконструкція об'єктів туристичної інфраструктури, відводяться земельні ділянки під туристичні комплекси з метою реалізації нових інвестиційних проектів.

Разом з тим, під'їзні шляхи до важливих туристично-рекреаційних та екскурсійних об'єктів (г. Говерла, Манявський водоспад, Скелі Довбуша та ін.) не відремонтовані. Відсутнє належне санітарно-гігієнічне забезпечення на туристичних маршрутах.

Розвиток сільського туризму значно гальмується через відсутність Закону України про сільський зелений туризм, відсутні механізми пільгового кредитування сільського зеленого туризму на державному рівні.

SWOT – аналіз Івано-Франківської області

SWOT-аналіз області виконано під час розроблення Стратегії розвитку області з використанням досвіду і знань науковців та фахівців-практиків і з урахуванням пропозицій зацікавлених громадських організацій області.

SWOT-аналіз проводиться в два основні етапи:

- формування матриці первинного SWOT-аналізу;
- визначення пріоритетних напрямів розвитку на основі формування матриць SWOT-аналізу.

В результаті сформована матриця первинного SWOT-аналізу.

1. Географічне положення

Сильні сторони (переваги)

1. Зручне географічне становище в центрі Європи
2. Привабливе природне середовище
3. Комунікаційна доступність
4. Наявність гірських територій
5. Прикордонне розташування

Слабкі сторони (недоліки)

1. Віддаленість від міжнародних шляхів сполучення
2. Периферійне положення в країні

2. Населення, ринок праці

Сильні сторони (переваги)

1. Надлишок трудових ресурсів
2. Наявність кваліфікованих кадрів у традиційних галузях промисловості

3. Дешева робоча сила
4. Активна громадськість
5. Сприятливе співвідношення жінки/чоловіки
6. Система перепідготовки кадрів
7. Пільги для населення гірської території
8. Гостинність населення

Слабкі сторони (недоліки)

1. Складна демографічна ситуація (від'ємний приріст, мала народжуваність, стан здоров'я)
2. Високий рівень безробіття
3. Трудова еміграція
4. Відтік кваліфікованих кадрів
5. Низький рівень життя населення
6. Низький рівень заробітної плати
7. Гостра нестача кваліфікованих кадрів (ІТП, робітників)
8. Невідповідність професійного рівня трудових ресурсів потребам економіки
9. Незадовільне співвідношення пенсіонери/працюючі
10. Збільшення кількості неблагополучних сімей, неповний склад сімей

3. Природні ресурси

Сильні сторони (переваги)

1. Значна частка родючих ґрунтів і їх екологічна чистота
2. Наявність значних лісових ресурсів
3. Наявність заповідних територій
4. Високий рекреаційний потенціал
5. Багатство мінеральних джерел
6. Наявність сировинної бази будіндустрії
7. Запаси нафти і газу
8. Великі запаси водних ресурсів
9. Добра якість питної води
10. Багата флора і фауна
11. Наявність сировинних ресурсів для хімічної промисловості, родовищ солі

Слабкі сторони (недоліки)

1. Поступове виснаження основних родовищ нафти і газу
2. Недостатні капіталовкладення в розвідку корисних копалин, зокрема нафтогазорозвідку
3. Недостатнє використання рекреаційного потенціалу
4. Неefективне використання природозаповідного фонду
5. Ерозія ґрунтів
6. Відсутність високоякісних нерудних матеріалів

4. Економіка і промисловість

Сильні сторони (переваги)

1. Наявність потужних підприємств паливно-енергетичного комплексу, хімічної, машинобудівної, деревообробної, легкої галузей промисловості, здатних виробляти конкурентноспроможну продукцію
2. Наявність значних енергогенеруючих потужностей
3. Технологічний досвід випуску продукції
4. Наявність значної частки недержавних підприємств
5. Висока інвестиційна привабливість підприємств нафтохімічної галузі та лісопереробки, об'єктів туризму
6. Розвинений будівельний комплекс

Слабкі сторони (недоліки)

1. Деформація структури промисловості
2. Зношеність основних фондів
3. Недостатність обігових коштів

4. Висока питома вага давальницьких схем на основних підприємствах
5. Низька конкурентноздатність, висока матеріало- та енергомісткість продукції, особливо машинобудування
6. Високий рівень незавантаженості виробничих потужностей
7. Низький рівень використання енергозберігаючих технологій
8. Втрата ринків збуту продукції
9. Висока інтервенція іноземних товарів
10. Відсутність програм стратегічного розвитку окремих підприємств
11. Низький рівень інноваційності економіки
12. Розпорошеність пріоритетних напрямів розвитку економіки
13. Недостатнє технічне переоснащення підприємств
14. Мала кількість високотехнологічних виробництв
15. Велика кількість недіючих підприємств і підприємств-банкрутів
16. Нерозвинена мережа лісових доріг
17. Відсутність високотехнологічного обладнання на лісозаготівлях
18. Відсутність сертифікації лісових ресурсів
19. Невелика кількість підприємств, сертифікованих за міжнародними сертифікатами
20. Низький рівень корпоративної культури управління
21. Конфлікт інтересів регіону і фінансово-промислових груп інших регіонів та країн
22. Велика кількість державних та регіональних програм, які реалізуються неефективно
23. Низький рівень захисту вітчизняного товаровиробника
24. Наявність значної кількості хімічних виробництв

5. Сільське господарство і переробка сільгосппродукції

Сильні сторони (переваги)

1. Багатопрофільний сільськогосподарський комплекс
2. Повернення права власності на землю селянам
3. Становлення фермерських господарств
4. Наявний досвід господарювання в колективних господарствах
5. Наявність матеріальної бази для харчової промисловості

Слабкі сторони (недоліки)

1. Низька ефективність сільського господарства
2. Дефіцит обігових коштів
3. Різне скорочення кількості функціонуючих колективних сільськогосподарських підприємств
4. Скорочення обсягів виробництва сільгосппродукції переробної промисловості
5. Значне зменшення енергонасиченості у сільському господарстві
6. Недостатнє впровадження інтенсивних технологій
7. Ризиковані природні умови ведення сільського господарства
8. Дрібнотоварне сільгоспвиробництво
9. Неефективне використання сільгоспугідь
10. Неналагоджена система збору та реалізації залишків с/г продукції у селянських господарствах
11. Занепад сировинної бази (скорочення площ посіву технічних культур, зменшення поголів'я, ін.)
12. Несприятливе співвідношення цін на сільгосппродукцію та товари матеріально-технічного забезпечення сільського господарства
13. Значна кількість гірських поселень з екстремальними умовами ведення сільськогосподарського виробництва

6. Туризм, культурно-історичний, рекреаційний потенціал

Сильні сторони (переваги)

1. Високі рекреаційні можливості
2. Унікальні історико-культурні місця та пам'ятки природи
3. Історичні зв'язки з українською діаспорою

4. Лікувальні, рекреаційні можливості
5. База для підготовки професійних спортсменів
6. Сприятливі умови для розвитку гірськолижного туризму

Слабкі сторони (недоліки)

1. Недостатнє використання рекреаційних ресурсів
2. Відсутність сучасної інфраструктури туризму
3. Недостатня кількість готелів та асортименту послуг
4. Недостатність інформації, рекламних матеріалів
5. Недостатня якість та асортимент туристичних послуг, відсутність індустрії розваг

7. Транспорт, інженерна інфраструктура, науково-технічний потенціал

Сильні сторони (переваги)

1. Розвинена мережа шляхів сполучення
2. Розгалужена мережа газопроводів
3. Достатнє забезпечення міського населення комунальними послугами
4. 100% газифікація комунальних котелень
5. Наявність міжнародного аеропорту
6. Значне покриття території мобільним зв'язком різних операторів
7. Значний науковий потенціал області
8. Єдиний на Україні вуз нафтогазового профілю
9. Розвиток "наукових шкіл" з окремих напрямів

Слабкі сторони (недоліки)

1. Поганий стан шляхів сполучення
2. Недосконалі водні інженерні споруди (мости, дамби та ін.)
3. Неefективний житлово-комунальний сектор
4. Зношеність комунальних мереж
5. Нерозвинена комунальна сфера у сільській місцевості
6. Неefективне використання великої кількості військових споруд
7. Неелектрифікований залізничний транспорт
8. Низька кількість ліцензованих програмних продуктів
9. Низький рівень інвестицій в науку
10. Неefективне використання наукового потенціалу в економіці

8. Екологія

Сильні сторони (переваги)

1. Велика частка екологічно чистих територій
2. Широкий спектр регіональних і міжнародних екологічних програм

Слабкі сторони (недоліки)

1. Проблеми утилізації побутових відходів
2. Велика кількість викидів підприємств і транспорту
3. Природні катаклізми (повені, засухи тощо)
4. Великий відсоток еродованих земель
5. Недостатня кількість природоохоронних заходів у промисловості
6. Низький рівень екологічної культури
7. Незадовільний санітарний стан лісового господарства

9. Соціальна сфера

Сильні сторони (переваги)

1. Значна історико-культурна спадщина
2. Наявність самобутньої культури
3. Високий рівень духовності
4. Розвинена мережа соціально-культурних об'єктів
5. Велика кількість закладів культури і майстрів народної творчості
6. Велика кількість обдарованої молоді
7. Достатня матеріальна база освіти і охорони здоров'я
8. Наявність великої кількості навчальних закладів з надання освітянських послуг

9. Розвинений фестивальний рух, конкурси, проведення свят
10. Батьківщина визначних людей
11. Вшанування національних героїв
12. Незначне поширення проституції, алкоголізму, СНІДу

Слабкі сторони (недоліки)

1. Слабка матеріально-технічна база закладів культури
2. Недостатній рівень технічної оснащеності сучасною технікою та устаткуванням медичних закладів, навчальних установ
3. Низький рівень комп'ютеризації
4. Житлова проблема
5. Недостатність соціальної реклами
6. Низька культура відпочинку та побутова культура
7. Недостатнє бюджетне фінансування освіти і охорони здоров'я

10. Ринкова інфраструктура, підприємництво

Сильні сторони (переваги)

1. Активність приватного сектора, бажання займатися приватною справою
2. Наявність бізнес-центрів, за допомогою яких здійснюється навчально-консультаційна діяльність
3. Інтенсивне зростання суб'єктів малого підприємництва
4. Наявність розгалуженої мережі банківських установ, відповідної їх ресурсної бази та можливостей надання ними розширеного спектру послуг на відповідному технологічному рівні

Слабкі сторони (недоліки)

1. Недостатній розвиток інфраструктури малого підприємництва
2. Низька активність страхових компаній, інвестиційних та пенсійних фондів
3. Мала кількість інноваційних структур
4. Недостатня кількість інвестицій, дешевих кредитних ресурсів
5. Відсутність кредитного венчурного бізнесу
6. Нерозвинені певні сегменти ринкової інфраструктури (біржі, аудит, консалтинг та ін.)
7. Мала кількість місцевих банків-юридичних осіб

11. Міжнародне та внутрішньодержавне становище області

Сильні сторони (переваги)

1. Великий потенціал для зовнішньої торгівлі (перше місце серед регіонів Західної України за обсягом експорту продукції), в т.ч. наявність добре розвинутої інфраструктури трубопровідного транспорту
2. Друге місце серед регіонів Західної України за обсягом промислового виробництва
3. Історичні зв'язки з країнами Європи
4. Значні надходження іноземних валют від працюючих за кордоном жителів області
5. Сприятливі умови для «зеленого» туризму
6. Найбільша серед областей України кількість заповідних територій, які охороняються

Слабкі сторони (недоліки)

1. Відсутність пунктів перетину державного кордону
2. Недостатнє використання можливостей міжнародної співпраці та отримання міжнародної технічної допомоги
3. Відсутність (порівняно з Львівською, Закарпатською областями) законодавчо утворених територій пріоритетного розвитку з пільговими умовами для вкладення капіталу
4. Відсутність спільних транскордонних туристичних маршрутів
5. Невелика, у порівнянні з іншими областями України, кількість і низька якість ґрунтів

Потенційні можливості та загрози

Можливості	Загрози
1. Посилення транскордонного і міжрегіонального співробітництва	1. Нестабільність, зміна законодавчої та нормативно-правової бази
2. Участь у європейських програмах транскордонного та міжнародного технічного співробітництва	2. Нижча привабливість інвестиційного клімату в області внаслідок наявності у сусідніх областях законодавчо встановлених територій пріоритетного розвитку та вільних економічних зон
3. Вступ сусідніх країн до ЄС і посилення ними інвестиційної діяльності в регіоні	3. Зниження конкурентноздатності підприємств на спільному європейському ринку
4. Проходження по території області міжнародних транспортних коридорів	4. Відсутність в області транспортних магістралей сучасного рівня
5. Використання можливостей ефективної кооперації з іншими регіонами України	5. Невизначеність, законодавче обмеження сталого розвитку
6. Нарощування обсягів зовнішньої торгівлі	6. Недостатнє делегування прав для самоврядування
7. Зростання кількості високотехнологічних підприємств	7. Загроза втрати економічної самостійності внаслідок експансії капіталів (зовнішніх та з інших регіонів)
8. Підвищення рівня довіри інвесторів до органів місцевого самоврядування та виконавчої влади (через забезпечення прозорого механізму виділення земельних ділянок для реалізації інвестиційних проектів)	8. Значне зростання витрат на впровадження екологічних заходів
9. Поглиблення промоційної та маркетингової діяльності	9. Рівень корумпованості
10. Будівництво дороги на Румунію та пунктів перетину кордону	10. Консерватизм менталітету
11. Скорочення безробіття за рахунок альтернативних форм зайнятості і створення робочих місць, реалізації регіональних програм сприяння зайнятості	11. Погіршення демографічної ситуації
12. Розроблення та реалізація інноваційної програми патріотичного виховання	12. Відтік активних кадрів у зв'язку з попитом нових "центрів тяжіння" кваліфікованої робочої сили (Київ, закордон)
13. Розвиток підприємництва	13. Правовий нігілізм населення
14. Збільшення інвестицій в пріоритетні галузі економіки	14. Зменшення експорту внаслідок вступу до СОТ
15. Підвищення ефективності використання інфраструктури для авіаційних перевезень	15. Недотримання вимог антимонопольного законодавства
16. Посилення інноваційності економіки	16. Недотримання вимог корпоративних прав з боку держави
17. Створення промислових (індустріальних) парків	17. Наявність тіньового сектора економіки
18. Створення сучасних регіональних кластерів (у промисловості, АПК, туризмі)	18. Зниження платоспроможності споживачів продукції місцевих підприємств
19. Формування сучасного логістичного комплексу	19. Фінансова і цінова нестабільність, інфляційні процеси
20. Підвищення рівня надання послуг інвесторам, в т.ч. через створення структур сприяння	20. Недобросовісна конкуренція з боку товаровиробників інших регіонів та країн
21. Формування регіональних брендів	21. Приватизація регіональних ресурсів нерегіональними компаніями
22. Посилення позицій на внутрішньому ринку, зокрема переробної промисловості	22. Обмеженість власних сільгоспресурсів, зниження продуктивності сільського господарства
23. Нова продукція і розширення асортименту	23. Перешкоди на ринку збуту продукції АПК
	24. Недобросовісна конкуренція представників туризму інших країн та регіонів
	25. Екологічна небезпека, зокрема, від

<p>24. Збільшення глибини переробки лісу</p> <p>25. Розвиток шкіряної промисловості</p> <p>26. Переробка продуктів лісу</p> <p>27. Розвиток нетрадиційних джерел енергії</p> <p>28. Розвиток виробництва екологічно чистої продукції</p> <p>29. Розвиток садівництва, рибного господарства, конярства, вівчарства</p> <p>30. Розвиток різних видів туризму, в т.ч. «зеленого», гірськолижного відпочинку та спорту, курортних та рекреаційних територій</p> <p>31. Відновлення вузькоколієвих залізниць</p> <p>32. Створення і облаштування нових туристичних маршрутів</p> <p>33. Розвиток традицій - містечко Святого Миколая, Гуцульська хата, ін.</p> <p>34. Розвиток і підвищення якості освіти</p> <p>35. Поглиблення зв'язків науки і виробництва</p> <p>36. Підготовка та перепідготовка кадрів, в т.ч. держслужбовців</p> <p>37. Розвиток культури (фестивалі, народне мистецтво, бібліотеки, ін.), народних промислів</p>	<p>мічних виробництв</p> <p>26. Природні катаклізми</p> <p>27. Порушення екологічної рівноваги при надмірному техногенному навантаженні</p> <p>28. Недостатнє бюджетне фінансування соціальної сфери</p> <p>29. Погіршення стану культурних та архітектурних пам'яток</p> <p>30. Зниження продуктивності лісових насаджень</p> <p>31. Зниження якості середньої та вищої освіти</p>
---	---

У SWOT-аналіз включено також аналіз зовнішнього середовища області, оскільки область перебуває на ринку інвестицій в стані жорсткої конкуренції з іншими претендентами (областями України та країнами, що розвиваються). Якщо, за оцінкою інвестора, у конкурентів будуть вигідніші умови для забезпечення його інтересів, капітал буде обминати область. Залучити його можливо лише завдяки кращим умовам для надходження і реалізації інвестицій.

За допомогою аналізу матриць SWOT-аналізу визначено **пріоритетні напрями розвитку області у сфері економіки:**

1. Пріоритетний розвиток комплексів і галузей:

- туристично-рекреаційного комплексу;
- лісопромислового і деревообробного комплексу;
- сільського господарства;
- харчової і переробної промисловості;
- інфраструктури області (зокрема, реформування комунального господарства, розвиток мережі та підвищення якості автомобільних доріг, розвиток авіаційного транспорту, систем комунікацій, електрифікація залізничного транспорту).

2. Селективний розвиток окремих кластерів:

- паливно-енергетичного комплексу;
- легкої промисловості;
- хімічної промисловості.

3. Точковий розвиток підприємств машинобудування (зокрема, радіоелектроніки) та інших галузей.

Крім цього, SWOT-аналіз відкриває можливість:

- об'єктивно оцінити місце області в міжнародній культурній та економічній співпраці;
- реально визначити особливості та пріоритети розвитку адміністративно-територіальних одиниць;

- оцінювати можливості впливу державного управління та місцевого самоврядування на поліпшення ситуації;
- комплексно оцінити зв'язки між складовими соціально-економічної інфраструктури області тощо.

Основні акценти інвестиційної політики області

Стратегічно важливими діями регіональних органів управління у сфері інноваційно-інвестиційної політики з метою покращення привабливості області для інвесторів є:

- поліпшення нормативно-правового забезпечення інвестиційної діяльності;
- пріоритетне спрямування державних інвестицій на створення сприятливих умов для залучення приватних та іноземних інвестицій у розвиток пріоритетних галузей економіки;
- мобілізація фінансових ресурсів на реалізацію інвестиційних проектів;
- подальший розвиток в області інноваційно-інвестиційних та інформаційно-консалтингових структур (технопарків, бізнес-інкубаторів, страхових, консалтингових, аудиторських фірм, іпотечних та інвестиційних банків тощо), які сприятимуть залученню інвестицій та стимулюватимуть ділову активність;
- забезпечення прозорості інвестиційного ринку та інформованості учасників інвестиційного процесу і процедур;
- надання іноземним та внутрішнім інвесторам максимального адміністративного та нормативно-правового сприяння в діях, необхідних для здійснення інвестицій;
- налагодження прямих зв'язків з іноземними інвестиційними структурами та інституціями, міжнародними фінансово-кредитними організаціями;
- розробка та реалізація міжрегіональних та міжнародних угод про економічну інтеграцію і співпрацю;
- маркетингове забезпечення розвитку зовнішньоекономічних зв'язків;
- залучення та ефективне використання кредитів і грантів міжнародних фінансових організацій;
- розширення інформаційно-рекламної діяльності для всестороннього поширення інформації серед потенційних інвесторів та інші.

При цьому слід звернути увагу на кількох важливих напрямках роботи.

У галузі інфраструктури важко переоцінити можливість проходження територією області міжнародних транспортних коридорів. На цьому напрямі область має використати всі наявні можливості. У разі позитивного вирішення питання це, крім іншого, сприятливо вплине на конкурентноспроможність всієї транспортної системи області, наближення її до міжнародних вимог і стандартів, дасть можливість збільшити міжнародні та міжрегіональні вантажні і пасажирські потоки, залучити додатковий іноземний та вітчизняний капітал в економіку регіону.

Одним з найважливіших буде поліпшення іміджу області як території для вкладання капіталу. На ринку залучення інвестицій область перебуває в стані конкуренції з іншими претендентами. Тому інвестору необхідно запропонувати вигідніші умови для надходження і реалізації інвестицій, показати об'єктивні переваги Івано-Франківщини, використання яких буде передумовою успішної бізнесової діяльності. Образ динамічної, з добре розвинутим потенціалом економіки регіону, інформація про реалізацію інвестиційних проектів, участь в них міжнародних фінансових організацій – все це сприятливо впливає на позитивні економічні результати.

Одна з вагомих складових іміджу області буде залежати від стану реалізації конкретних проектів. Ефективна регіональна інвестиційна політика передбачає використання бюджетних інвестицій як засобу створення первинних умов для залучення приватного капіталу у розвиток пріоритетних галузей економіки. При цьому слід поєднувати ресурси як обласного, так і низових бюджетів. Таким шляхом можна реалізовувати важливі для певних територій інфраструктурні проекти.

Таке завдання доцільно вирішувати через утворення на обласному рівні структури, завданням якої буде консолідація бюджетних ресурсів, залучення інших джерел фінансування, розгляд і відбір перспективних проектів, їх фінансування. При цьому важливо забезпечити чіткий і прозорий механізм відбору проектів.

Будуть системно поліпшуватись відносини влади та недержавного сектора на засадах взаємовигідного партнерства. Перспективною формою співпраці можуть стати угоди про довгострокову взаємодію між підприємствами та відповідними органами місцевого самоврядування. Підписання інвестиційних контрактів, створення спільних підприємств, врахування пропозицій інвесторів під час розроблення місцевих містобудівних програм та генеральних планів забудови населених пунктів, пайова участь разом з інвестором у капіталі приватизованих комунальних підприємств все це сприяє тісній взаємодії партнерів і зумовлює взаємне пристосування до умов, що висуваються внутрішнім та зовнішнім інвестиційними ринками.

Важливий напрям співпраці влади та інвесторів – підготовка працівників для нових виробництв, особливо тих, де необхідні кадри високої кваліфікації (насамперед, у радіоелектроніці). Адже в області є чимало кваліфікованого персоналу, що був у минулому зайнятий на підприємствах військово-промислового комплексу. Місцеві органи самоврядування та державні адміністрації допомагатимуть інвесторам у пошуку та перепідготовці таких кадрів.

Доцільно проаналізувати можливість запровадження адресної системи надання пільг для реалізації конкретних інвестиційних проектів, регіональних програм, спорудження виробництв тощо. Адресне надання пільг дозволить керувати напрямками використання інвестицій і забезпечить реалізацію конкретних проектів у визначених галузях.

Серед інших можуть надаватись пільги нефінансового характеру. Наприклад, поліпшення інженерно-технічної інфраструктури територій для їх забудови, надання об'єктів інвестування, землі, інфраструктури в оренду чи користування за пільговими цінами, надання пріоритетного права участі у виконанні регіональних замовлень і контрактів, сприяння у реалізації проектів, надання консультативних послуг, забезпечення необхідною інформацією тощо.

Система регіональних критеріїв для надання пільг інвесторам може базуватись на ознаках пріоритетності проектів, таких як запровадження перспективних ресурсозберігаючих і екологічно безпечних технологій, виробництво конкурентноспроможної експортної та імпортозамінної продукції, раціональне використання місцевої сировини, розвиток наукомістких виробництв, інвестування інфраструктурних об'єктів (інженерні комунікації, шляхи сполучення, об'єкти транспортно-логістичного комплексу тощо), розміщення інвестором замовлень на підприємствах та організаціях області тощо.

Пріоритетними можуть бути також проекти, які реалізуються на територіях з низьким показником рівня соціально-економічного розвитку, поліпшують структуру економіки території, використовують існуючу інженерно-технічну інфраструктуру та незадіяні матеріальні і трудові ресурси тощо.

На регіональному рівні необхідно опрацювати можливість створення в області індустриальних парків та територій із сприятливими умовами для інвестування. Адже до облдержадміністрації надходять численні пропозиції від іноземних інвесторів, які за сприятливих економічних умов можуть взяти участь у нарощуванні економічного потенціалу області, зокрема, реалізуючи проекти у пріоритетних галузях виробництва. Опрацьовується можливість спорудження нових виробництв компаніями Tусо Electronics, GAS, Schweighoffer та іншими.

Важливою передумовою утворення індустриальних парків є наявність в області багатьох вільних територій та вільних виробничих площ. Більшість територій забезпечені необхідною інженерною інфраструктурою. Зокрема, на околиці обласного центру розміщений Хриплинський промисловий вузол, забезпечений автомобільними та залізничними під'їзними шляхами, необхідними виробничими комунікаціями. Сприятливі умови для розбудови виробничих потужностей є і на низці інших територій області.

Вагоме значення матиме підвищення якості інформаційних ресурсів. Для цього слід забезпечити комплексний підхід з метою реалізації єдиної системи розвитку інформаційних ресурсів для потреб бізнесу, яка б ліквідувала відомчі бар'єри.

Для належного функціонування такої системи потрібно уніфікувати бази даних органів місцевого самоврядування, районних державних адміністрацій, відомчих установ та ор-

ганізацій про наявні інформаційні, матеріальні та інші ресурси, необхідні для започаткування та ведення бізнесу.

Об'єктивним є зростання зацікавленості інвесторів до придбання земельних ділянок несільськогосподарського призначення. Тут стратегічно важливо забезпечити прискорення підготовки земельних ділянок до продажу на конкурсних засадах та спрощення пов'язаних з цим дозвільних процедур.

В області розпочато роботу в цьому напрямку. Однак, для того, щоб процес відбувався системно, необхідно оптимізувати процедури виділення земель для продажу або надання в користування (оренду), реалізувати для відповідальних спеціалістів органів влади та зацікавлених установ навчальні програми з питань знеособленого відведення та продажу земельних ділянок. Слід утворити систематизовані електронні бази даних про ділянки, які пропонуються в оренду або придбання, поліпшити якість баз даних про наявні вільні офісні та виробничі приміщення, забезпечити всебічне висвітлення через ЗМІ порядку та процедури набуття права власності або користування. При коригуванні генеральних планів забудови населених пунктів необхідно розвивати зони промислової та цивільної забудови.

В подальшому буде здійснюватись удосконалення реєстраційних та дозвільних процедур, пов'язаних із спорудженням об'єктів, прийняттям їх в експлуатацію та отриманням дозволів на початок діяльності.

Враховуючи практичну складність вирішення питань дозвільного характеру на цьому етапі та необхідність оперативно реагувати на пропозиції і звернення інвесторів про ускладнення в їх діяльності, доцільно було б, за бажанням інвесторів, забезпечувати супровід проектів відповідальними представниками органів виконавчої влади.

Серед засобів конкуренції в боротьбі за інвестиції особливої ваги набирають інфраструктурні послуги, що забезпечують ефективну діяльність інвесторів. В області буде реалізовуватись комплекс послуг з метою сприяння інвесторам на всіх етапах їх діяльності – від прийняття рішень про інвестування до здійснення безперешкодної роботи. Ці заходи будуть реалізовуватись на всіх рівнях місцевого управління.

Важлива для поліпшення інвестиційного середовища області діяльність буде проводитись Центром підтримки інвесторів, який утворюється в обласному центрі. Перед центром буде поставлено такі завдання:

- промоція інвестиційного потенціалу області;
- пошук потенційних інвесторів;
- надання інвесторам необхідної інформаційно-методологічної допомоги зі всіх складових регулювання підприємницької діяльності для започаткування та розвитку діяльності в області;
- допомога в організації роботи із структурами дозвільної служби;
- сприяння у заснуванні, організації роботи та функціонуванні підприємств;
- всесторонній супровід інвестиційних проектів;
- моніторинг післяінвестиційної діяльності тощо.

Система заходів з реалізації Програми

З метою досягнення основної мети та для практичної реалізації основних напрямів Програми розроблено систему заходів. Заходи передбачають удосконалення та формування механізмів, що сприятимуть поліпшенню інвестиційного клімату в області та регулюватимуть інвестиційну діяльність. Система заходів визначає терміни та конкретних виконавців на найближчу перспективу і буде щорічно коригуватись і наповнюватись новим змістом відповідно до ситуації.

Система заходів передбачає, зокрема, заходи інформаційного спрямування, які мають забезпечити суб'єктів господарювання точною інформацією щодо їх діяльності на ринку інвестицій. Для цього буде видано та поширено серед потенційних інвесторів двомовні (українською та англійською мовами) презентаційні буклети та компакт-диски про інвестиційний клімат в області, інші презентаційні матеріали. Передбачено створення інтерактивного сайту.

Серед інформаційних одними з найефективніших є заходи з налагодження нових зв'язків з інвесторами (виставкові заходи, форуми, ярмарки, бізнес-зустрічі тощо) та участь у заходах з метою рекламування економічного потенціалу та представлення інвестиційних проектів.

Важлива роль відводиться заходам, які регулюватимуть інвестиційний процес шляхом створення сприятливих умов інвестиційної діяльності на території області, та організаційним заходам. Мета останніх – створення сприятливих умов для реалізації заходів Програми в цілому. Зокрема, передбачено розроблення типових схем проходження інвесторами дозвільно-погоджувальних процедур на етапах започаткування та ведення господарської діяльності.

На ринку капіталу одним з найефективніших засобів у конкурентній боротьбі за інвестиції стало надання інфраструктурних послуг, які забезпечують інвесторам зниження витрат, що не належать до прямих витрат в реалізації конкретних інвестиційних проектів. Тому комплексом заходів передбачено, зокрема, підготовку площадок з належною інженерно-технічною інфраструктурою для ефективного залучення інвесторів. Це значно підвищує інвестиційну конкурентноспроможність та поліпшує імідж області, суттєво скорочує термін реалізації інвестиційних проектів.

Крім цього, з метою підвищення прозорості та передбачуваності інвестиційної політики планується здійснювати підготовку інвестиційно привабливих територій для розроблення схем планування області у складі містобудівних і техніко-економічних обґрунтувань та презентувати їх потенційним інвесторам. Це поліпшить можливості довгострокової співпраці області з інвесторами, що особливо важливо для реалізації великих проектів та залучення стратегічних інвесторів.

Фінансове забезпечення Програми

Виділення коштів на виконання заходів з реалізації Програми передбачається під час розробки та затвердження проектів обласного бюджету та програм соціально-економічного та культурного розвитку області на черговий рік.

Заходами з реалізації Програми передбачається фінансування основної її частини з місцевих бюджетів, фінансова підтримка реалізації Програми в рамках міжнародної технічної допомоги, з боку міжнародних і вітчизняних фінансово-кредитних установ, позабюджетних фондів, підприємств, організацій, громадських організацій, рекламодавців, спонсорів, зацікавлених в соціально-економічному розвитку області.

Моніторинг результативності Програми

Система оцінювання результативності та ефективності Програми – одна з ключових умов її успішного впровадження. Систему моніторингу доцільно побудувати на основі оцінювання ефективності. Результати оцінювання стану реалізації Програми будуть основою для внесення розробником змін та доповнень до неї.

Одним з основних організаційних завдань Програми є спрямування дій місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на створення та підтримку сприятливого інвестиційного середовища, для чого доцільно розробити та реалізувати районні та міські програми активізації залучення інвестицій.

Районні та міські програми спрямовуються на комплексне вирішення проблем територій в межах повноважень місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування і за змістом та цільовим призначенням узгоджуються з Програмою.

Програма передбачає щорічну розробку відповідних заходів щодо її реалізації.

Організація та контроль за виконанням Програми здійснюється обласною державною адміністрацією та обласною радою.

Координацію діяльності місцевих органів виконавчої влади, пов'язаної з виконанням Програми, здійснює головне управління з питань євроінтеграції, зовнішніх зв'язків та інвестицій обласної державної адміністрації.

Очікувані результати

В результаті реалізації заходів Програми буде поліпшено інвестиційний клімат в області, що активізує інвестиційну діяльність та створить умови для зростання надходжень інвестицій в економіку області.

Очікується, що за час реалізації Програми обсяг прямих іноземних інвестицій в розрахунку на одного жителя області зросте втричі. Зазначений прогноз базується на припущенні, що чинники, які формуються на загальнодержавному рівні, не будуть негативно впливати на інвестиційну привабливість економіки.

Зростання надходжень інвестицій дозволить більш ефективно та оперативно вирішувати існуючі проблеми соціально-економічного розвитку області.